

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

БРИЗГУН Дарина Іванівна

УДК 364-786.4-058.56 (043.3)

**ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ КОЛИШНІХ
ЗАСУДЖЕНИХ**

спеціальності 231 – «Соціальна робота»

АФТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи

за освітньою програмою «Соціальна робота»

Миколаїв – 2020

Магістерською роботою є рукопис.

Роботу виконано в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили,
Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор наук з державного управління, професор
ПАЛАГНЮК Юліана Вікторівна
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили.

Рецензент: кандидат політичних наук, доцент
БОНДАР Ганна Леонідівна
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили.

Захист відбудеться 26 лютого 2020 року о 10.00 на засіданні кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського національного університету імені Петра Могили, за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 1-а Воєнна, 2.

З роботою можна ознайомитись на кафедрі соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського національного університету імені Петра Могили, за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 1-а Воєнна, 2.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Сьогодні проблема ресоціалізації колишніх засуджених все більше привертає увагу в суспільстві, і система роботи з такими людьми потребує удосконалення. Сутність ресоціалізації полягає у поновленні особистості у суспільстві, якщо вона була втрачена. Це спрощена процедура відновлення громадянства, яку окремо передбачено нормативними актами держави, різноманітна допомога у набутті звичного для особи соціального статусу. Саме соціальний працівник є тим фахівцем, який є своєрідною зв'язуючою ланкою між колишнім засудженим і суспільством.

Як відомо, ув'язнені довгий термін не бачать зовнішнього світу, не можуть побачити як він розвивається, що виникає нового, як змінюється суспільство, які виникають нові технології, чим займаються та як живуть їх знайомі й рідні. Кожна людина, яка перебуває у в'язниці, або тільки-но вийшла звідти, має право на підтримку та на допомогу з боку соціального працівника, який реінтегрує їх в сучасний світ.

Актуальність даної проблеми полягає в тому, що досить багато дослідників вивчали соціально-психологічні особливості, медичні та юридичні аспекти осіб, які вийшли з місць позбавлення волі, наприклад: Ю. Анатонян, М. Андреев, В. Гульдман, Е. Леус, А. Соловійов, Б. Телефанко, В. Трубніков, М. Флямер та інші. Але проблемі трудової діяльності у процесі ресоціалізації колишніх засуджених не було приділено достатньої уваги. Виходячи з недостатньої вивченості даного питання, воно є актуальним для науки і практики соціальної роботи. Це обумовило вибір теми нашого дослідження – **«Особливості трудової ресоціалізації колишніх засуджених».**

Виходячи з актуальності обраної теми та ступеню її розробленості в науковій літературі **метою** даної магістерської роботи є теоретично обґрунтувати, емпірично дослідити та запропонувати рекомендації щодо покращення процесу трудової ресоціалізації колишніх засуджених.

Для досягнення мети було сформульовано такі **завдання** дослідження:

- визначити сутність основних понять дослідження;
- охарактеризувати зарубіжний досвід надання допомоги колишнім ув'язненим;
- проаналізувати діяльність організацій щодо ресоціалізації колишніх засуджених;
- розробити програму дослідження трудової ресоціалізації колишніх засуджених;
- проаналізувати результати дослідження та запропонувати шляхи покращення процесу трудової ресоціалізації колишніх засуджених.

Об'єктом роботи є процес ресоціалізації колишніх засуджених.

Предметом роботи є особливості трудової ресоціалізації колишніх засуджених.

Для досягнення мети та виконання завдань дослідження застосовано комплекс **методів** наукового дослідження, а саме:

- теоретичні методи, аналіз наукової літератури для визначення основних понять теми;
- методи класифікації та систематизації для аналізу соціально-психологічних особливостей колишніх засуджених;
- емпірично-діагностичні методи (анкетування) для виявлення рівня трудової компетентності колишніх засуджених;
- статистичні методи для опрацювання отриманих даних.

Наукова новизна полягає в тому, що набули подальшого розвитку наукові уявлення про сутність поняття «ресоціалізація» колишніх засуджених; надані рекомендації щодо підвищення рівня реінтеграції як умови адаптації колишніх засуджених в суспільстві.

Теоретичне значення роботи полягає в тому, що теоретично обґрунтовано поняття «ресоціалізація» колишніх засуджених; охарактеризовано наслідки реінтеграції як умови успішної адаптації колишніх засуджених.

Практична значущість дослідження полягає в тому, що результати дослідження можуть використовуватися у практичній роботі соціальними працівниками та психологами Центру реінтеграції бездомних громадян для покращення процесу адаптації колишніх засуджених, а також в процесі професійно-практичної підготовки майбутніх соціальних працівників на таких дисциплінах: «Соціальна робота з різними категоріями населення», «Практична психологія», «Загальна педагогіка».

Експериментальна база. Дослідження магістерської роботи проводилося на базі Центру реінтеграції бездомних громадян м. Миколаїв.

Апробація результатів магістерської роботи. Основні положення та результати дослідження доповідались та обговорювались на: VIII всеукраїнській науково-практичній конференції «Наука. Студентство. Сучасність: Тенденції становлення нової школи в Україні: Компетентнісний підхід у підготовці сучасного педагога» (м. Миколаїв, 2017р.); XXI всеукраїнській науково-практичній конференції «Могилянські читання – 2018: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти: «Формування професійних компетентностей учнівської та студентської молоді в межах STEM-освіти» (м. Миколаїв, 2018 р.); XIII міжнародній науковій конференції «Ольвійський форум – 2019: Стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі: «Залучення патріотично активної молоді до розвитку громадянського суспільства як чинник соціальної безпеки України» (м. Миколаїв, 2019 р.); науково-практичній конференції «Лісабонський договір – 10 років з набуття чинності. Що змінилося у функціонуванні ЄС?» (м. Миколаїв, 2019 р.).

Публікації. За результати магістерської роботи опубліковано чотири публікації (тези до конференцій).

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, які складаються з трьох підрозділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел із 70 найменувань та додатків. Загальний обсяг магістерської роботи складає 99 сторінок, з них 86 – основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми магістерської роботи, представлено мету і завдання, визначено об'єкт та предмет, сформульовано методологію і експериментальну базу дослідження, показано наукову новизну, теоретичну і практичну значущість отриманих результатів, апробацію результатів.

У першому розділі **«Теоретичні засади ресоціалізації колишніх засуджених»** було проаналізовано такі основні поняття, як «ресоціалізація», «трудова ресоціалізація», «колишній засуджений», «місце позбавлення волі», «професійна діяльність», охарактеризовано сутність і зміст трудової ресоціалізації. Розглянуто теоретичні основи ресоціалізації колишніх засуджених, вивчено статті науковців з питань становлення та адаптації осіб, які вийшли з місць позбавлення волі. Визначено, що процес ресоціалізації посідає важливе місце у розвитку соціальної сфери та пошуку нових шляхів допомоги та соціальної адаптації колишніх засуджених. Встановлено, що досить багато наукових робіт написано з даної теми і її дослідження не втрачає своєї актуальності, оскільки в суспільстві є багато засуджених і вони потребують якісної, швидкої і професійної допомоги.

Вивчення соціально-психологічних особливостей колишніх засуджених дає змогу зрозуміти, як емоційний стан людини змінюється впродовж відбування строку в місцях позбавлення волі; яким чином треба працювати з даною категорією населення; які принципи застосовувати при соціальній адаптації колишніх засуджених у нових умовах. Соціальна та психологічна реабілітація є важливою тому, аби людина, яка звільнилася з місць позбавлення волі, змогла знову адаптуватися в суспільстві та виконувати правильну соціальну роль.

Також при вивченні зарубіжного досвіду XVIII – XIX ст. та сучасного, визначено, що суспільство усвідомило необхідність реабілітації в'язнів із метою їх ресоціалізації в суспільство, що як наслідок, мало призвести до зменшення рецидивів злочинної діяльності. Кожна країна прагне до того, аби одразу після виходу на волю звільнений міг працевлаштуватися та отримувати доходи, щоб забезпечувати себе самостійно, а не жити за рахунок держави.

У другому розділі **«Особливості ресоціалізації колишніх засуджених»** – описано нормативне забезпечення, діяльність державних та недержавних установ, умови та методи ресоціалізації.

Для визначення рівня надання послуг та прав колишніх ув'язнених було охарактеризовано нормативне забезпечення процесу ресоціалізації

колишніх засуджених, визначено, що суб'єкти соціальної роботи досить вправно виконують покладені на них обов'язки щодо прав і захисту засуджених та звільнених з місць позбавлення волі, їх свобод, допомоги, проте вона потребує подальшого вдосконалення та більш відповідального підходу. Законодавство України щодо колишніх засуджених або ж тих, хто ще не звільнився чітко прописане, але насправді, дотримуються його не всі.

Обов'язковим елементом у наданні допомоги колишнім засудженим є організації, що здійснюють покладені на них завдання. Було розглянуто Спеціалізовані установи, що визначені законодавством, а також організації Миколаївської області. Розкрито мету, завдання, основні напрямки роботи та послуги, що надає та чи інша установа.

Виходячи з вищезазначеного, ми визначили умови та методи роботи, які застосовуються у роботі з колишніми засудженими. Вони допомагають розробити методiku та план дій при роботі з особами які вийшли з місць позбавлення волі, забезпечують належну психологічну підтримку та формують установки того, як жити в нових умовах, а також активізують внутрішні потенціали клієнта та його професійні уміння..

У третьому розділі **«Дослідження особливостей трудової ресоціалізації колишніх засуджених»** було розроблено програму дослідження, проаналізовано отримані результати та запропоновано пропозиції покращення процесу ресоціалізації.

Згідно поставленого завдання було обрано дві методики, для дослідження трудової ресоціалізації колишніх засуджених. Методика Т. Лірі дає змогу дослідити міжособистісні відносини та поведінку у суспільстві. Методика В. Розанової допомагає з'ясувати наскільки колишні ув'язнені задоволені своєю роботою та чого вони прагнуть у професійному аспекті.

Дослідження проводилося на базі Центру реінтеграції бездомних громадян м. Миколаєва. Група респондентів склала 24 працевлаштовані особи, які відповіли на питання двох тестів. Дослідження показало наступні результати, які можна побачити у таблиці 3.2.

Виходячи з цих даних, ми визначили, що попередні чотири складові створюють п'ятий елемент, а саме ресоціалізацію. 46% осіб мають низький рівень реінтеграції, їм досить легко взаємодіяти з новими людьми, не проявляючи тої поведінки, яка була притаманна до виходу на волю. Помірний рівень показали 36% колишніх засуджених, вони також вже вміють швидко встановлювати нові зв'язки, але їм потрібно трохи більше часу, щоб відкритися перед новим оточенням. У 13% високий рівень реінтеграції, тобто для них важко заводити нові знайомства, вони ще не є досить адаптованими до нового середовища, як в професійній, так і в інших сферах діяльності, не знають як проявити себе перед іншими. Екстремальний рівень реінтеграції виявлено у 7% чоловіків, які вийшли з місць позбавлення волі, вони зовсім не готові до співпраці, не мають власної думки і працюють так по принципу "що скажуть, те й зроблю".

Таблиця 3.2

Результати дослідження, отримані в процесі діагностики

Критерії \ Рівні	Низький рівень	Помірний рівень	Високий рівень	Екстремальний рівень
1. Адаптованість	45%	35%	12%	8%
2. Типи соціальних орієнтацій	53%	22%	19%	6%
3. Агресивність	59%	25%	9%	7%
4. Оцінка задоволення роботою	25%	63%	13%	5%
5. Ресоціалізація	46%	36%	13%	7%

Методика діагностики міжособистісних відносин Т. Лірі допомогла з'ясувати рівень того, наскільки молоді чоловіки, які вийшли з місць позбавлення волі, готові та здатні до встановлення соціально-корисних зв'язків, набуттю втрачених комунікативних навичок та розвитку нових. Дані результати можемо побачити на рисунку 3.4.

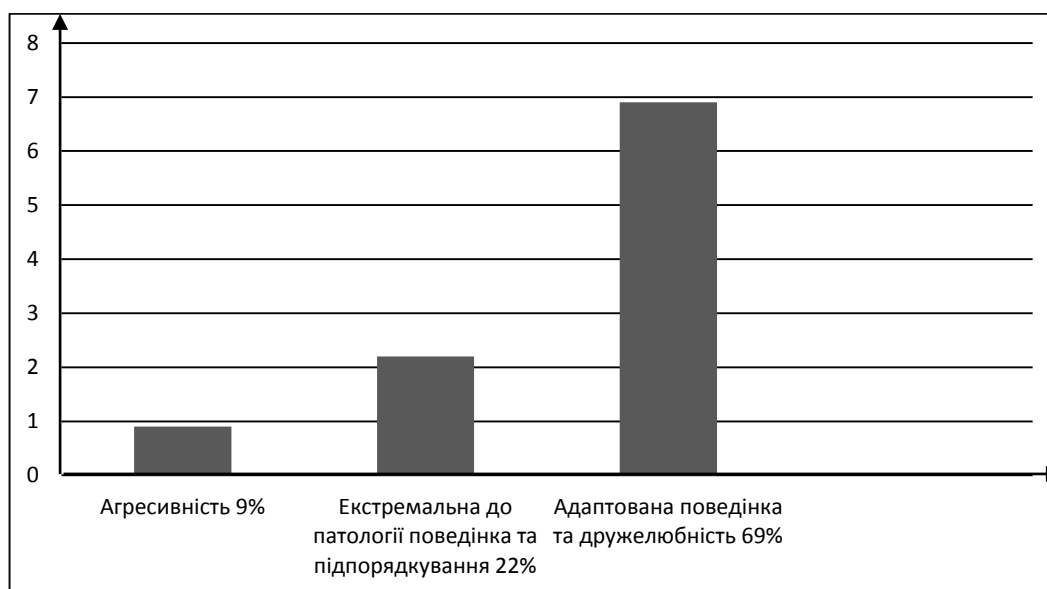


Рис. 3.4. Узагальнена діаграма типів поведінки колишніх засуджених в умовах центру реінтеграції бездомних громадян

Ми бачимо, що більшість працевлаштованих чоловіків прагнуть до спілкування, бути незалежними, самостійними та відповідати за свої вчинки. Кожен з них працює, спілкується з колегами, розвивається та прагне досягти більшого у житті. Проте вони все одно не надто впевнені в собі і перебувають постійно в центрі увагу через своє кримінальне минуле.

Якщо підсумувати той відсоток чоловіків, що показали не готовність до комунікативної діяльності виходить 31%. Вони бояться спілкуватися з новими людьми та покидати стіни Центру реінтеграції бездомних громадян, а також йдуть на конфлікт, якщо їх зачепити. Агресивна поведінка проявляється як на клієнтів Центру, так і на працівників, часто це незадоволені своїм соціальним статусом люди, які не розуміють, що все залежить від них.

Провівши діагностику міжособистісних відносин, ми змогли перейти до вивчення професійної задоволеності роботою колишніх засуджених. Для виявлення оцінки задоволення роботою було підраховано отримані бали (максимально – 70) і зведено їх до загальної діаграми.

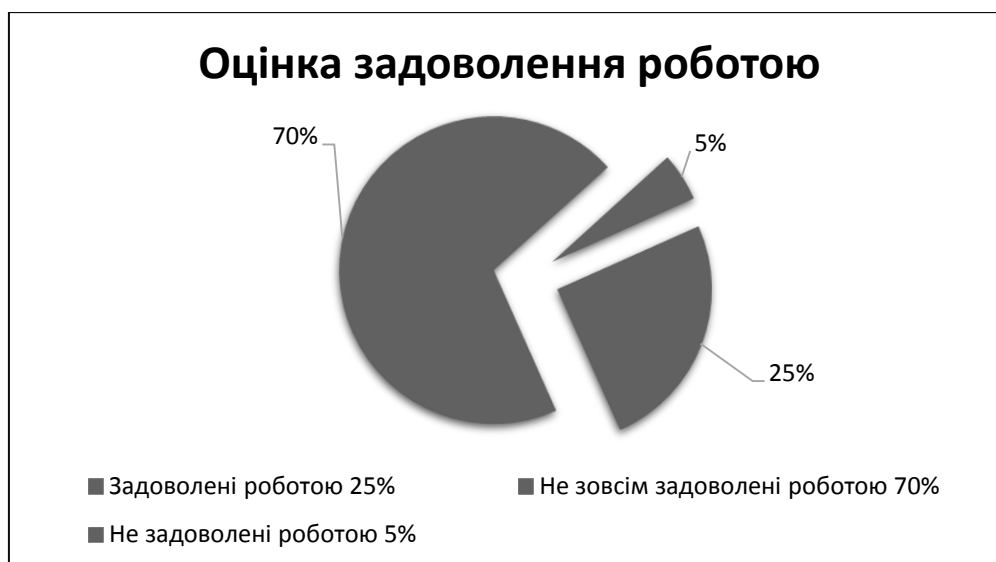


Рис. 3.5. Оцінка задоволення роботою колишніх засуджених в умовах центру реінтеграції бездомних громадян

Враховуючи дані, що зображено на діаграмі, видно, що лише 25% молодих чоловіків задоволені своєю роботою, а саме і умовами праці, і своїм керівництвом, і організацією, де вони працюють, а також колективною роботою з іншими працівниками. Більша частина – 70% осіб не зовсім задоволені своєю професійною діяльністю. З обробки результатів було дуже помітно, що більшість не влаштовує заробітна плата за їх працю, нормування робочого дня, а також незадоволеність кар'єрним ростом. І лише 5% є взагалі незадоволені виконуваною ними роботою, тобто їх все не влаштовує і дані молоді чоловіки працюють лише за того, щоб отримати якусь копійку, але особливого задоволення їм це не приносить.

На нашу думку незадоволеність тим місцем праці, де влаштовані колишні засуджені, є насамперед неповажне до них ставлення з боку роботодавця та колег. Наше суспільство дуже скептично налаштоване щодо осіб даної категорії. Населення думає, що якщо людина вчинила злочин, то вона і після виходу на волю буде красти, вбивати, здійснювати насилля тощо. Тобто це перетворилося у сталий стереотип. Ми вважаємо, що це є невірним судженням, кожен має право на повагу до себе та бути почутим.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі було розглянуто теоретичні, методичні та практичні основи трудової ресоціалізації колишніх засуджених. У результаті виконання дослідження ми можемо дійти наступних висновків.

1. Розкрито сутність основних понять дослідження, а саме: «ресоціалізація», «трудова ресоціалізація», «колишній засуджений», «місце позбавлення волі», «професійна діяльність». У результаті аналізу зазначених понять було визначено, що ресоціалізація колишніх засуджених – це процес повернення особи, яка вийшла з місця відбування покарання, в суспільство в ролі активного і незалежного члена соціального життя, що має право на допомогу з боку відповідних установ та на відновлення втраченої репутації, а також припускає компенсацію втрат соціальних зв'язків, досягнення особою відповідного рівня емоційного стану та повернення в професійну діяльність.

2. Вивчено зарубіжний досвід надання допомоги колишнім засудженим, на прикладі таких країн: Сполучені Штати Америки, Швейцарія, Англія, Швеція, Франція, Велика Британія, Німеччина, Росія, Фінляндія тощо. На рубежі XVIII-XIX ст. діяльність з надання допомоги колишнім ув'язненим стрімко розвивалася, постійно створювалися нові товариства та притулки, що призвело до зменшення кількості злочинів у даних країнах. Особи, які повернулися з місць позбавлення волі в той час не залишалися без нагляду і не перебували на вулиці, вони були задіяні до трудової діяльності, забезпечені деяким одягом та харчуванням, їм надавали на перший час матеріальну допомогу для розвитку власної торгівельної чи промислової діяльності, а головне вони працювали на благо свого товариства і мали доступ до навколишнього середовища. У XXI ст. надання допомоги колишнім засудженим у вищезазначених країнах знаходиться на високому рівні, де майже всі послуги, що надаються даній категорії населення, направлені на їх навчання, підвищення кваліфікації, вони отримують вищу освіту, що є обов'язковим, а також розробляються різні спецкурси, які направлені на певні групи чи потреби.

3. Проаналізовано діяльність державних та недержавних організацій, що здійснюють ресоціалізацію колишніх засуджених. До таких установ належать: центр соціальної адаптації; спеціальний будинок-інтернат, центр реінтеграції бездомних громадян м. Миколаєва, Філія Державної установи «Центр пробації» у Миколаївській області, Всеукраїнська благодійна

організація «Рух в підтримку колишніх засуджених «Подолання» та Миколаївський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Вони надають психолого-педагогічну, юридичну, медичну та соціальну допомогу колишнім ув'язненим. Діяльність кожної з даних установ виконується з основною метою – соціальна адаптація особам, які звільнилися з місць позбавлення волі. Вони надають їм різносторонню допомогу в процесі ресоціалізації, на шляху до відновлення професійної компетентності та встановлення міжособистісних відносин.

4. Розроблено програму дослідження трудової ресоціалізації колишніх засуджених, було підбрано інструментарій для проведення дослідження, а саме: методика діагностики міжособистісних відносин розроблена Т. Лірі та методика оцінки задоволення роботою, розроблена В. Розановою. За допомогою даних методик можна визначити рівень комунікативної активності колишніх засуджених, види поведінки та їх прагнення до спілкування, а також наскільки їх влаштовує місце роботи, умови, які були запропоновані роботодавцем, заробітна плата та можливість професійного росту. Методики спрямовані саме на те, щоб визначити наскільки вдало проходить процес ресоціалізації колишніх засуджених та їх готовність до самостійного існування поза межами Центру реінтеграції бездомних громадян, на базі якого проводилося дослідження.

5. Проаналізовано результати дослідження та запропоновано шляхи покращення процесу трудової ресоціалізації колишніх засуджених. Резюмуючи отримані дані, ми можемо зазначити, що більша частина колишніх ув'язнених є адаптованими до навколишнього середовища, спілкування, знайомства з новим колом оточення та отриманню нових знань. Вони націлені на те, щоб розкриватися з іншої сторони та почувати себе комфортно в колективі. Більшість із працевлаштованих колишніх засуджених не надто задоволені своєю роботою через такі фактори, як: стиль спілкування керівництва, відсутність можливості кар'єрного росту та ненормований робочий день. Виходячи із вищесказаного ми розробили рекомендації, аби покращити процес ресоціалізації та можливість отримати гідну роботу. Досягнути позитивних змін можливо через: надання допомоги на етапі закінчення строку за декілька місяців, коли соціальні працівники та психологи працюють з засудженим, аналізують його психологічний стан, поведінку та можливість до рецидиву; адміністрація установи має надати допомогу у вирішенні питань з відновлення документів; забезпечити можливість здобувати професійно-кваліфікаційний рівень за бюджетний кошт; відновлення соціально-корисних зв'язків з родичами та близькими людьми; розширення ліцензованих робітничих професій відповідно до потреб ринку праці, що дасть більше шансів для колишніх засуджених та мати вибір на працевлаштування; залучення до фізичної праці; дозволу вирішувати свої проблеми самостійно, а вже потім, якщо колишній засуджений не в змозі собі допомогти, - перенавчання та проходження спеціальних курсів з підвищення кваліфікації.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Бризгун Д.І. Поновлення соціально-комунікативних знань у молодих чоловіків, які повернулися з місць позбавлення волі // Тенденції становлення нової школи в Україні: Компетентнісний підхід у підготовці сучасного педагога: VIII всеукраїнська науково-практична конференція: тез. доп., м. Миколаїв, 25-26 травня 2017р. / МНУ ім.В.О.Сухомлинського. – Миколаїв, 2017. – С. 319-320.

2. Бризгун Д.І. Соціальний аспект реінтеграції молодих чоловіків, які вийшли з місць позбавлення волі // Формування професійних компетентностей учнівської та студентської молоді в межах STEM-освіти: XXI всеукраїнська науково-практична конференція: тез.доп., м. Миколаїв, 16 листопада 2018р. / ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2018. – С.47-49.

3. Бризгун Д.І. Соціальна адаптація засуджених жінок як чинник соціальної безпеки // Залучення патріотично активної молоді до розвитку громадянського суспільства як чинник соціальної безпеки України: XIII міжнародна науково-практична конференція: тез.доп., м. Миколаїв, 5 червня 2019р. / ЧНУ ім. Петра Могили – Миколаїв, 2019. – С. 58-60.

4. Бризгун Д.І. Особливості процесу реінтеграції колишніх засуджених в країнах ЄС // Лісабонський договір – 10 років з набуття чинності. Що змінилося у функціонуванні ЄС: науково-практична конференція: тез.доп., м. Миколаїв, 2 грудня 2019р. / ЧНУ ім. Петра Могили – Миколаїв, 2019. – С. 408-410.

АНОТАЦІЇ

Бризгун Д. І. Особливості трудової ресоціалізації колишніх засуджених. – Рукопис.

Магістерська робота на здобуття академічного ступеня магістра за спеціальністю – 231 соціальна робота. – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2020.

Магістерська робота присвячена дослідженню особливостей трудової ресоціалізації колишніх засуджених, як важливої складової у розвитку особистості. Визначено сутність основних понять теми, охарактеризовано зарубіжний досвід надання допомоги колишнім ув'язненим, проаналізовано діяльність організацій щодо ресоціалізації колишніх засуджених.

Окрему увагу приділено дослідженню особливостей міжособистісних відносин та професійної задоволеності, як важливої складової у процесі ресоціалізації колишніх засуджених серед клієнтів Центру реінтеграції бездомних громадян м. Миколаїв та були запропоновані шляхи покращення процесу трудової ресоціалізації колишніх засуджених.

Ключові слова: ресоціалізація, колишній засуджений, особливості, трудова ресоціалізація, професійна діяльність.

Бризгун Д. И. Особенности трудовой ресоциализации бывших осужденных. - Рукопись.

Магистерская работа на получение академической степени магистра по специальности - 231 социальная работа. - Черноморский национальный университет имени Петра Могилы, Николаев, 2020.

Магистерская работа посвящена исследованию особенностей трудовой ресоциализации бывших осужденных, как важной составляющей в развитии личности. Определена сущность основных понятий темы, охарактеризованы зарубежный опыт оказания помощи бывшим заключенным, проанализирована деятельность организаций по ресоциализации бывших осужденных.

Особое внимание уделено исследованию особенностей межличностных отношений и профессиональной удовлетворенности, как важной составляющей в процессе ресоциализации бывших осужденных клиентов Центра реинтеграции бездомных граждан г. Николаев и были предложены пути улучшения процесса трудовой ресоциализации бывших осужденных.

Ключевые слова: ресоциализация, бывший осужденный, особенности, трудовая ресоциализация, профессиональная деятельность.

Bryzghun D.I. Features of labor re-socialization of former convicts. – The Manuscript.

Master's work in obtaining the academic degree of a master in specialty - 231 social work. - Petro Mohyla Black Sea National University, Nikolaev, 2020.

The master's work is devoted to research of peculiarities of labor re-socialization of former convicts, as an important component in personality development. The essence of the basic concepts of the topic is defined, the foreign experience of assisting the former prisoners is characterized, the activities of organizations on resocialisation of the former convicts are analyzed.

Particular attention is paid to the study of the features of interpersonal relationships and professional satisfaction as an important component in the process of re-socialization of former convicts among clients of the Center for the Reintegration of Homeless Citizens of Mykolayiv and ways to improve the process of labor re-socialization of former convicts were proposed.

Keywords: re-socialization, former convict, peculiarities, labor re-socialization, professional activity.